

Identity processing styles and cell phone addiction: The mediating role of religious coping

Ghasem Askarizadeh¹, Maryam Poormirzaei^{1*}, Reyhane Hajmohammadi²

1- Department of psychology, School of literature and human science, Shahid Bahonar University, Kerman, Iran.

2- Department of psychology, School of psychology and education science, Zahedan University, Zahedan, Iran.

*Correspondence should be addressed to Mrs. Maryam Poormirzaei; Email: maryampoomirzaei@ens.uk.ac.ir

Article Info

Received: Jul 1, 2016

Received in revised form:

Sep 4, 2016

Accepted: Sep 13, 2016

Available Online: Dec 31, 2016

Keywords:

Cell phone addiction

Identity processing styles

Religious coping

Abstract

Background and Objectives: The aim of this study was to investigate the mediating role of religious coping in the relationship between identity processing styles and cell phone addiction.

Materials & Methods: This descriptive and correlational study encompassed all students in Zahedan University in 2016 as its research population. From this population, 384 were selected using simple random sampling by Krejcie Morgan Table. Questionnaires of Identity processing styles, religious coping and addiction to cell phones were used for data collection. For data analysis, SPSS 19 was used for descriptive statistics and Pearson correlation coefficient and LISREL 8.50 software was used for structural equation modeling (path analysis). In this study, all relevant ethical issues were considered.

Results: Results showed that there is a positive significant correlation between cell phone addiction with diffuse-avoidant style ($p \leq 0/01$) and negative religious coping ($p \leq 0/05$). The relationship between negative religious coping with informational and normative styles is negative and with diffuse-avoidant style is positively meaningful ($p \leq 0/01$). Path analysis supported the mediating role of negative religious coping in the relationship between normative and diffuse-avoidant identity processing styles with cell phone addiction.

Conclusion: The results of this study indicated that negative religious coping has restricted mediating role in the relationship between identity processing styles and cellphone addiction.

Please cite this article as: Askarizadeh Gh, Poormirzaei M ,Hajmohammadi R. Identity processing styles and cell phone addiction: The mediating role of religious coping. J Res Relig Health.2017;3(1):18- 29.

Summary

Background and Objectives: Cell phone is one of the greatest inventions in the world today (1). Its widespread use has led to many social and personal problems one of which is cell phone addiction (2). Addicts, compared with ordinary people, feel depressed, isolated and lost without a cell phone and sometimes even their lives are disrupted because of frequent calls, text messages, web surfing and online chat (1).

One of the factors that affect the way cell phone is used is the user's identity. Identity is a framework based on which people interpret the meaning of their experiences and identify their life direction (4).

Berzonsky has identified three identity processing styles of informational identity, normative and diffuse-avoidant, to explain the cognitive and social infrastructure assuming that each of them has different information processing styles for decision-making and problem solving (5).

Anyone with informational identity processing style, actively searches for, processes and evaluates relevant information. Normative style is related to following normative standards and guidelines that are determined by important referents like parents. Diffuse-avoidant style encompasses people who are not committed, avoid encountering problems, and procrastinate decision making to a time when situational occurrences happen (6).

Spirituality and religion are also among factors that provide mental health and have a negative relationship

with addiction. These two factors are the proper directions to reach the final destination in life. For example, those who have more consolidated religious framework, make better use of religious coping strategies in stressful situations (7). This means that they establish a better connection with God, seek greater moral support, forgive better and have better spiritual re-evaluations. As such, they compromise better to negative life circumstances. In contrast, those who use negative religious coping strategies are more spiritually discontent, believe in God's punishment and have demonic evaluation of events. Therefore, emotional and psychological symptoms of stress such as depression emerge in them. In addition, they have lower life quality (8).

There are different studies conducted separately on each of this study's variables; although the relationship between these variables with other types of addiction, such as drug addiction or internet addiction has been investigated, surveying their relationship with a cell phone addiction is ignored. Therefore, this study poses the query of direct and indirect effects of these variables on each other and their relationship with cell phone addiction.

Materials and Methods: The research method was descriptive and correlational and the study population consisted of all students (total number of 21217) in Zahedan University in 2015, 384 of which were randomly selected using the Krejcie Morgan (1970) Table. For data analysis, SPSS 19 was used for descriptive statistics and Pearson correlation coefficient and LISREL 8.50 software was used for structural equation modeling (path analysis).

Questionnaires of identity processing styles of White, Vampller and Winn (1998) (ISI-6G), addiction to cell phones questionnaire of Savari (2013), and religious coping questionnaire of Pargament (2000) (R-Cope) were used for data collection.

The total number of 384 participants took part in this study .64 percent (248) were female and 35 percent (136) were male with the age range between 18 to 36 years. In order to examine the mediating role of positive and negative religious coping in the relationship between identity processing styles and cell phone addiction, path analysis method was used.

Results: The results showed that the model is not meaningful for positive religious coping, whereas it was significant for negative religious coping. Therefore, the first model was discarded from the analysis. Among all the path coefficients of this model, only path coefficient of normative identity processing styles ($\beta = -.18$) and diffused-avoidant style ($\beta = .20$) to negative religious coping and negative religious coping to addiction ($\beta = .24$) was significant ($p \leq .05$) and the other factors was not significant. The greatest variance determined is related to negative religious coping effect on addiction ($r^2 = .057$). Coefficients of indirect paths in the model are also calculated and Sobel test was conducted to calculate and determine its meaningfulness.

Results showed that there is an indirect effect of

normative identity processing style on cell phone addiction ($\beta = -.04$) and also indirect effect of diffuse-avoidant style on cell phone addiction ($\beta = .05$) ($p \leq 0/01$). Therefore, negative religious coping style plays a mediating role in the relationship between these variables. Finally, it should be noted that the fit indices were indicative of complete fitness model.

Conclusion: The important finding of this study is the mediating role of negative religious coping style in the relationship between identity processing styles and cell phone addiction supporting the mediating role of this variable between normative and diffuse-avoidant identity styles with cell phone addiction.

Explanation of this finding is that people's identity style is associated with their reaction to events, so that people with diffuse-avoidant style usually avoid facing the problems and use negative and incompatible coping styles and will consequently face problems in their relations with other people for which they do not have necessary skills to solve (9). Therefore they detach from others and entertain themselves with cell phone. Berzonsky (1992) maintains that there is a relationship between normative and avoidant styles which can be a result of following other important people's style that have negative and incompatible avoidant coping style (10). As mentioned earlier, there is a meaningful relationship between negative religious coping style with different types of addiction. Therefore, they may become addicted to cell phone due to the type of coping they imply in life.

References

1. Takao M, Takahashi S, Kitamura M. Addictive personality and problematic mobile phone use. *CyberPsychology & Behavior*. 2009;12(5):501-7.
2. Salehan M, Negahban A. Social networking on smartphones: When mobile phones become addictive. *Computers in Human Behavior*. 2013;29:2632-9.(Full Text in Persian)
3. Fathi M, Sohrabi F, Saidian M. Comparison of the characteristics and identity style of Internet addicts and non-addicts students. *Journal of Behavioral Sciences*. 2013;11(2):90-9. (Full Text in Persian)
4. Berzonsky MD. Identity style and well-being: Does commitment matter? *Identity: An International Journal of Theory and Research*. 2003;3(2):131-42.
5. Berzonsky MD, Cieciuch J. Mediation role of identity commitment in relationships between identity processing style and psychological well-being. *Journal of Happiness Studies*. 2016;17(1):145-62.
6. Berzonsky MD. Identity style conceptualization and measurement. *Journal of adolescent research*. 1989;4(3):268-82.
7. Hill PC, Pargament KI. Advances in the conceptualization and measurement of religion and spirituality: Implications for physical and mental health

research. 2008.

8. Pargament KI, Koenig HG, Perez LM. The many methods of religious coping: Development and initial validation of the RCOPE. *Journal of clinical psychology.* 2000;56(4):519-43.

9. Vojoudi B, Hashemi T, Abdolpour Gh. MashinchiAbbasi N. Predicting suicide ideation based

on identity styles and coping strategies. *Contemporary Psychology.* 2015;10(1):47-56.(Full Text in Persian)

10. Berzonsky MD. Identity style and coping strategies. *Journal of personality.* 1992;60(4):771-88.

أساليب تصنيع الهوية والإدمان على الهاتف الخليوي: دور واسطة المواجهة المذهبية

قاسم عسكريزاده^١، مريم بوميرزاي^{٢*}، ريحانة حاج محمد^٢

١- قسم علم النفس، كلية الآداب والعلوم الإنسانية، جامعة الشهيد باهنر، كرمان، إيران.

٢- قسم علم النفس، كلية العلوم التربوية وعلم النفس، جامعة زاهدان، زاهدان، إيران.

* المراسلات موجهة إلى السيدة مريم بوميرزاي؛ البريد الإلكتروني: maryampoormirzaei@ens.uk.ac.ir

معلومات المادة

الوصول: Jul ١، ٢٠١٦

وصول النص النهائي: Sep ٤، ٢٠١٦

القبول: Sep ١٣، ٢٠١٦

النشر الإلكتروني: Dec ٣١، ٢٠١٦

الألفاظ الرئيسية:

أساليب تصنيع الهوية

الإدمان على الهاتف الخليوي

المواجهة المذهبية

الملخص

السابقة و الأهداف: هدف هذا البحث هو دراسة دور واسطة المواجهة المذهبية في العلاقة بين أساليب تصنيع الهوية والإدمان على الهاتف الخليوي.

المواد و الأساليب: طريقة البحث وصفية تضامنية. لقد اجري البحث على جميع طلاب جامعة زاهدان في عام ٢٠١٥م. تم اختيار ٣٨٤ شخصاً بطريقة عشوائية بسيطة و باستخدام جدول كرجسي و مورغان. وتم جمع المعطيات باستخدام استمارات أساليب تصنيع الهوية، والمواجهة المذهبية والإدمان على الهاتف الخليوي. ولتحليل المعطيات قد تم الاستعانة بالبرنامج SPSS (الإصدار ١٩) و LISREL (الإصدار ٨/٥٠)، وفقاً لمؤشرات الإحصاء الوصفي، ومعامل ارتباط بيرسون و إيجاد نمط للمعادلات الهيكلية (تحليل المسار). هذا البحث مشتمل على جميع الجوانب الأخلاقية المرتبطة.

المكشوفات: تشير نتائج اختبار التضامن أنّ للإدمان على الهاتف الخليوي مع أسلوب الخلط-تجنب ($p \leq 0.01$) والمواجهة المذهبية السالبة ($p \leq 0.05$) ارتباطاً إيجابياً كبيراً، وللمواجهة المذهبية السالبة مع الأساليب والأنماط المعلوماتية والمعارية ارتباطاً سلبياً كبيراً؛ ومع أسلوب الخلط-تجنب ارتباطاً إيجابياً كبيراً ($p \leq 0.01$)، كما قد أيد تحليل المسار دور واسطة المواجهة المذهبية السالبة في العلاقة بين أساليب تصنيع الهوية المعيارية و الخلط-تجنب مع الإدمان على الهاتف الخليوي.

النتيجة: تكشف هذه الدراسة أنّ للمواجهة المذهبية السالبة دور الواسطة الجزئية في العلاقة بين أساليب تصنيع الهوية والإدمان على الهاتف الخليوي.

يتم استناد المقالة على الترتيب التالي:

Askarizadeh Gh, Poormirzaei M, Hajmohammadi R. Identity processing styles and cell phone addiction: The mediating role of religious coping. J Res Relig Health. 2017;3(1):18-29.

سبک‌های پردازش هویت و اعتیاد به تلفن همراه: نقش واسطه‌ی مقابله‌ی مذهبی

قاسم عسکری‌زاده^۱، مریم پورمیرزایی*^۱، ریحانه حاج‌محمدی^۲

۱- گروه روان‌شناسی، دانشکده‌ی ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران.

۲- گروه روان‌شناسی، دانشکده‌ی علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه زاهدان، زاهدان، ایران.

مکاتبات خطاب به خانم مریم پورمیرزایی؛ پست الکترونیک: maryampoormirzaei@ens.uk.ac.ir

اطلاعات مقاله

دریافت: ۱۱ تیر ۹۵

دریافت متن نهایی: ۱۴ شهریور ۹۵

پذیرش: ۲۳ شهریور ۹۵

نشر الکترونیکی: ۱۱ دی ۹۵

چکیده

سابقه و اهداف: هدف این پژوهش بررسی نقش واسطه‌ی مقابله‌ی مذهبی در سبک‌های پردازش هویت و اعتیاد به تلفن همراه است.

مواد و روش‌ها: روش پژوهش، توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه‌ی پژوهش، همه‌ی دانشجویان دانشگاه زاهدان را در سال ۱۳۹۴ دربرمی‌گیرد که ۳۸۴ نفر از آنان با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و با استفاده از جدول کرجسی مورگان، انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها، از پرسش‌نامه‌های سبک‌های پردازش هویت، مقابله‌ی مذهبی و اعتیاد به تلفن همراه؛ و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، بر اساس شاخص‌های آمار توصیفی، ضریب همبستگی پیرسون و الگویابی معادله‌های ساختاری (تحلیل مسیر) از نرم‌افزارهای SPSS (نسخه‌ی ۱۹) و LISREL (نسخه‌ی ۸/۵۰) استفاده شد. این پژوهش تمام موارد اخلاقی مرتبط را رعایت نموده است.

یافته‌ها: نتایج آزمون همبستگی نشان داد که اعتیاد به تلفن همراه با سبک سردرگم - اجتنابی ($p \leq 0/01$) و مقابله‌ی مذهبی منفی ($p \leq 0/05$) دارای همبستگی مثبت معنادار است و مقابله‌ی مذهبی منفی، با سبک‌های اطلاعاتی و هنجاری رابطه‌ی معنادار منفی؛ و با سبک سردرگم - اجتنابی، رابطه‌ی معنادار مثبت دارد ($p \leq 0/01$). تحلیل مسیر نیز نقش واسطه‌ی مقابله‌ی مذهبی منفی را در سبک پردازش هویت هنجاری و سبک سردرگم - اجتنابی، با اعتیاد به تلفن همراه، تأیید کرده است.

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان می‌دهد که مقابله‌ی مذهبی منفی، در سبک‌های پردازش هویت و اعتیاد به تلفن همراه، نقش واسطه‌ی جزئی دارد.

استناد مقاله به این صورت است:

Askarizadeh Gh, Poormirzaei M, Hajmohammadi R. Identity processing styles and cell phone addiction: The mediating role of religious coping. J Res Relig Health. 2017;3(1):18-29.

مقدمه

در حال توسعه به راحتی از آن استفاده می‌کنند (۱). این وسیله ویژگی‌های بسیاری دارد که اشخاص را نسبت به استفاده از آن برمی‌انگیزد (۲). مشکل‌های شخصی و اجتماعی بسیاری نیز هم‌زمان با شیوع استفاده از این وسیله به وجود آمده است که

تلفن همراه یکی از بزرگ‌ترین اختراعات جهان امروز است و بیشتر مردم در کشورهای پیشرفته همانند مردم کشورهای

روانی^{۱۰} سنجیده و به این نتیجه رسیده‌اند که سبک‌های پردازش هویت اطلاعاتی و هنجاری دارای بهزیستی روانی خوبی است؛ و همچنین سبک سردرگم - اجتنابی با بهزیستی روانی، رابطه‌ی منفی دارد (۸).

بررسی پیشینه‌ی پژوهش نشان می‌دهد که در بیشتر پژوهش‌ها، بین اعتیاد به اینترنت با سبک سردرگم - اجتنابی همبستگی مثبتی وجود داشته است. فتحی، سهرابی و سعیدیان (۶) در پژوهشی نشان داده‌اند که افراد معتاد بیشتر دارای هویت هنجاری و سردرگم - اجتنابی هستند و در مقابل هویت بیشتر دانشجویان غیرمعتاد، اطلاعاتی است. نتایج پژوهش‌های جمشیدی و سروقد (۱۰)؛ و نیز ملتفت و همکاران (۱۱) گویای این است که سبک هویتی سردرگم - اجتنابی بیشتر در افراد معتاد مشاهده می‌شود. مورشونبل^{۱۱} هم در سال ۲۰۱۴، وجود رابطه‌ی منفی بین سبک هنجاری و اعتیاد به اینترنت و پیش‌بینی مثبت آن را با سبک سردرگم - اجتنابی گزارش کرده است (۱۲).

معنویت^{۱۲} و مذهب^{۱۳} نیز از جمله عامل‌هایی هستند که سلامتی روان را تأمین می‌کنند و با اعتیاد رابطه‌ی منفی دارند. این دو عامل مسیرهای مناسبی برای رسیدن به مقصد نهایی در طول زندگی هستند. برای مثال، کسانی که چارچوب مذهبی قوی‌تری دارند، در شرایط استرس‌زا از راهبردهای مقابله‌ی مذهبی^{۱۴} مثبت بیشتر استفاده می‌کنند (۱۳)، یعنی آنان ارتباط معنوی بیشتری با خداوند برقرار می‌کنند؛ بیشتر حمایت معنوی را جست‌وجو می‌کنند؛ بیشتر می‌بخشند و ارزیابی مجدد معنوی خیرخواهانه‌تری انجام می‌دهند. بنابراین، با شرایط منفی در زندگی، سازگاری بهتری دارند. در مقابل، کسانی که از راهبردهای مذهبی منفی استفاده می‌کنند نارضایتی معنوی بیشتری دارند؛ به مجازات خداوند معتقد هستند و از وقایع، ارزیابی شیطانی دارند. بنابراین، نشانه‌های هیجانی استرس و روان‌شناختی مانند افسردگی در آنان بروز می‌کند و زندگیشان نیز کیفیت پایین‌تری دارد (۱۴).

پافر، اسکالسکی و مید^{۱۵} در سال ۲۰۱۲، بیان کردند که مقابله‌ی مذهبی مثبت، نقش محافظت‌کننده‌ی در برابر خطر بازگشت به مواد، در بیماران وابسته به مواد افیونی دارد؛ و نیز کاهش استفاده از راهبردهای مقابله‌ی مذهبی منفی استفاده‌ی

می‌توان اعتیاد به تلفن همراه^۱ را یکی از مهم‌ترین این مشکل‌ها دانست (۳). افراد معتاد به تلفن همراه در مقایسه با افراد معمولی، بدون تلفن همراه احساس افسردگی، گم‌گشتگی و انزوا می‌کنند؛ گاهی کار و زندگیشان نیز به سبب فراوانی تماس‌ها، پیام‌های متنی، وب‌گردی و چت‌های برخط (آن‌لاین) مختل می‌شود (۱). اعتیاد به تلفن همراه در پنج‌مین طبقه - بندی بین‌المللی اختلال‌های روانی (DSM-V) نوعی اختلال مرتبط با فناوری معرفی شده است؛ پژوهش‌ها نشان داده است که این اعتیاد منجر به پدیدآمدن مشکل‌های مرتبط با سلامت روان می‌شود (۴ و ۵).

یکی از عامل‌هایی که چگونگی استفاده از تلفن همراه را تحت تأثیر قرار می‌دهد، هویت^۲ کاربر است (۶). هویت، چارچوبی است که افراد بر اساس آن تجربه‌های شخصیشان را تفسیر و معنی؛ و هدف و مسیر زندگیشان را نیز تعیین می‌کنند (۷). برای بیش از چهار دهه، بیشترین پژوهش‌ها در زمینه‌ی هویت، براساس گفتمان هویت - وضعیت جیمز ماریسا^۳ شکل گرفته بود که چهار تیپ هویتی را بر مبنای سطوح بالا، پایین، خوداکتشافی^۴ و تعهد^۵ مشخص می‌کرد. سپس برزونسکی^۶ برای توضیح زیربنای اجتماعی - شناختی این تیپ‌های هویتی، با فرض اینکه هر یک از آن‌ها از سبک پردازش اطلاعاتی متفاوتی برای تصمیم‌گیری و حل مشکل‌ها استفاده می‌کنند، سه سبک پردازش هویت اطلاعاتی^۷، هنجاری^۸ و سردرگم - اجتنابی^۹ را مشخص کرده است (۸).

افراد دارای سبک پردازش هویت اطلاعاتی، اطلاعات مربوط را به صورت فعال جست‌وجو، پردازش و ارزیابی می‌کنند. سبک هنجاری مرتبط با پیروی از استانداردها و دستورالعمل‌های هنجاری است که مراجع مهمی مانند والدین آن را تعیین می‌کنند. سبک سردرگم - اجتنابی نیز افرادی را شامل می‌شود که غیرمتعهد هستند و از رویارویی با مشکل‌ها اجتناب می‌کنند و تصمیم‌گیری را تا وقتی که پیامدهای موقعیتی، وضعیت را مشخص کند به تأخیر می‌اندازند (۹).

با توجه به اینکه هویت منسجم، افراد را قادر می‌سازد تا به صورت مؤثری با محیط سازگار شوند و با مشکل‌های زندگی روزمره کنار بیایند، پژوهشگران رابطه‌ی هویت را با بهزیستی

1. mobile phone addiction

2. identity

3. James Marcia

4. self-exploration

5. commitment

6. Berzonsky

7. informational

8. normative

9. diffuse-avoidant

10. psychological well-being

11. Morsunbul

12. spirituality

13. religion

14. religious coping strategy

15. Puffer, Skalski & Mead

LISREL (نسخه‌ی ۸/۵) استفاده شده است. ابزارهای استفاده شده در این پژوهش عبارت است از:

پرسش‌نامه‌ی اعتیاد به تلفن همراه: سواری در سال ۱۳۹۲، این پرسش‌نامه را با ۱۳ سؤال طراحی و پایایی کلی آن را ۰/۸۵ اعلام کرده است. روایی این پرسش‌نامه نیز مطلوب گزارش شده است (۱۹).

پرسش‌نامه‌ی سبک‌های پردازش هویت (ISI-6G)^۴: در پژوهش حاضر، برای اندازه‌گیری سبک‌های پردازش هویت، فرم ۳۰ سؤالی پرسش‌نامه‌ی سبک‌های پردازش هویت، ساخته‌ی وایت، ومپلر و وین^۵ در سال ۱۹۹۸، استفاده شده است. این پرسش‌نامه برگرفته از مدل برزونسکی و دارای سه مؤلفه‌ی سبک اطلاعاتی، هنجاری و سردرگم - اجتنابی است که بر اساس درجه‌بندی لیکرت پنج درجه‌ی ساخته شده - است (۲۰). در ایران، سلطانی و همکاران در سال ۱۳۸۹، پایایی هر یک از سبک‌های نامبرده را به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۶ و ۰/۸۰ به دست آورده و روایی آن را نیز مطلوب گزارش کرده‌اند (۲۱).

پرسش‌نامه‌ی مقابله‌ی مذهبی (R-Cope)^۶: پارگمنت^۷، پرسش‌نامه‌ی مقابله‌ی مذهبی را در سال ۲۰۰۰، با ۱۴ سؤال و دو زیر مقیاس سبک مقابله‌ی مثبت و سبک مقابله‌ی منفی، به شیوه‌ی لیکرت چهار گزینه‌ی با نمره‌گذاری از صفر تا سه، ساخته است (۲۲) که پایایی هر یک از زیر مقیاس‌های آن به- ترتیب ۰/۸۶ و ۰/۶۵ است (۲۳).

یافته‌ها

تعداد کل شرکت‌کنندگان در این پژوهش، ۳۸۴ نفر بود که ۶۴ درصد (۲۴۸ نفر) آنان زن و ۳۵ درصد (۱۳۶ نفر) مرد بودند. دامنه‌ی کلی سن، بین ۱۸ تا ۳۶ سال بود که به تفکیک جنسیت بدین صورت است: حداقل سن زنان ۱۸ و حداکثر آن ۳۶ سال، با میانگین ۲۳/۱۴ و انحراف معیار ۳/۴۹ است. سن مردان نیز حداقل ۱۸ و حداکثر ۳۱ سال است که میانگین آن ۲۲/۴۹ و انحراف معیار آن ۲/۵۳ است. میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش در جدول شماره‌ی ۱ نشان داده شده است.

کمتر از مواد افیونی را پس از سم‌زدایی پیش‌بینی می‌کند (۱۵). استولتزفوس و فارکاس^۱ نیز در سال ۲۰۱۲ بیان کردند که مقابله‌ی مذهبی مثبت، رابطه‌ی بین استرس روزانه و استفاده از الکل را در میان دانشجویان زن تعدیل می‌کند (۱۶). ولی هورتون و لوکاس^۲ در سال ۲۰۱۳، دریافتند که هیچ یک از راهبردهای مقابله‌ی مذهبی مثبت یا منفی با سیگارکشیدن مردان مرتبط نیست؛ درحالی‌که مقابله‌ی مذهبی منفی در زنان، تأثیر نشانه‌های افسردگی بر سیگار کشیدن را در آنان افزایش می‌دهد و مقابله‌ی مذهبی مثبت، با نشانه‌های افسردگی سیگار کشیدن آنان، رابطه‌ی منفی دارد (۱۷). گیوردانو^۳ و همکارانش در سال ۲۰۱۵، با تأکید بر نقش نقش‌بازدارنده‌ی مقابله‌ی مذهبی مثبت در برابر نوشیدنی‌های خطرناک و استفاده از ماری‌جوانا، بین مقابله‌ی مذهبی منفی و اعتیاد به این‌گونه مواد، رابطه‌ی مشاهده نکردند (۱۸).

همان‌طور که پیش از این اشاره شد، تاکنون پژوهش‌های مختلفی به صورت جداگانه نقش متغیرهای موردنظر در این پژوهش را بررسی کرده‌اند و اگرچه رابطه‌ی آن‌ها با انواع دیگر اعتیاد مثل اعتیاد به مواد مخدر یا اعتیاد به اینترنت سنجیده شده ولی بررسی رابطه‌ی آن‌ها با اعتیاد به تلفن همراه، نادیده گرفته شده است. بنابراین، در پژوهش حاضر این سؤال مطرح است که اثر مستقیم و غیرمستقیم این متغیرها بر یکدیگر چگونه است و با اعتیاد به تلفن همراه چه رابطه‌ی دارد؟

مواد و روش‌ها

روش این پژوهش، توصیفی، از نوع همبستگی است. جامعه‌ی پژوهش شامل تمامی دانشجویان دانشگاه زاهدان (۲۱۲۱۷ نفر) در سال ۱۳۹۴ است که ۳۸۴ نفر از آنان با استفاده از جدول کرجسی مورگان (۱۹۷۰) و با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. در ابتدای اولین پرسش‌نامه، راهنمای پاسخ‌گویی به پرسش‌ها نیز قرار داده شده بود؛ پس از آن از شرکت‌کنندگان خواسته شده بود تا اطلاعات فردی خود مانند جنسیت، سن و رشته‌ی تحصیلی را تکمیل کنند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها براساس شاخص‌های آمار توصیفی، ضریب همبستگی پیرسون و الگویابی معادله‌های ساختاری (تحلیل مسیر) از نرم‌افزارهای SPSS (نسخه‌ی ۱۹) و

⁴ identity styles inventory (ISI-6G)

⁵ White, Wampler & Winn

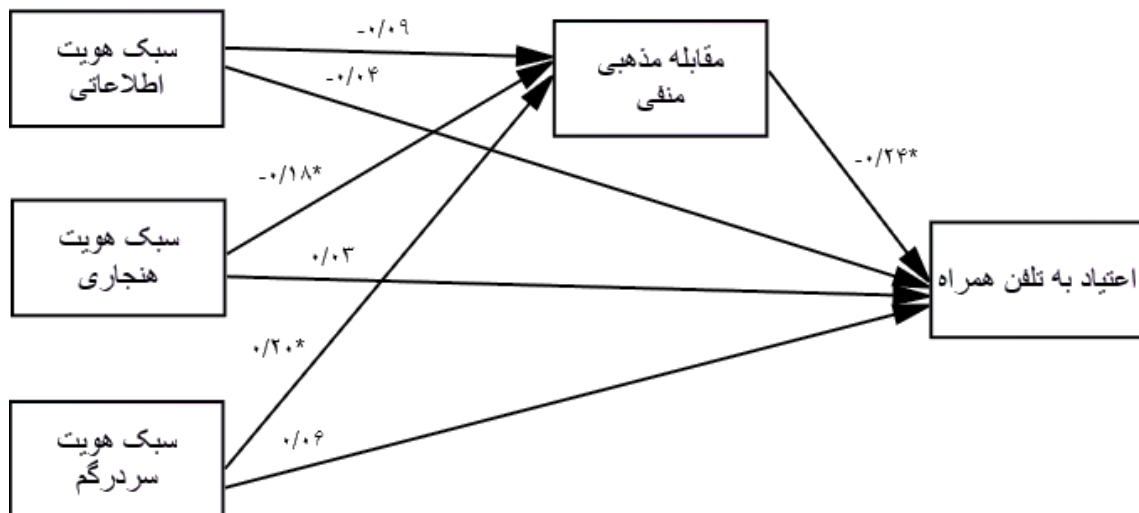
⁶ religious coping scale (R-Cope)

⁷ Pargament

¹ Stoltzfus & Farkas

² Horton & Loukas

³ Giordano

شکل ۱. ضریب‌های استاندارد مسیرهای مستقیم برای مدل فرضی نقش واسطه‌ی مقابله‌ی مذهبی منفی در رابطه‌ی بین سبک‌های هویت و اعتیاد به تلفن همراه

اثر سبک هنجاری بر مقابله‌ی منفی	-۰/۱۴	-۰/۱۸*	-۳/۰۳
اثر سبک هنجاری بر اعتیاد	۰/۰۵	۰/۰۳	۰/۴۶
اثر سبک سردرگم بر مقابله‌ی منفی	۰/۲۰	۰/۲۰*	۴/۰۴
اثر سبک سردرگم بر اعتیاد	۰/۰۸	۰/۰۶	۱/۱۷
اثر مقابله‌ی منفی بر اعتیاد	۰/۵۷	۰/۲۴*	۴/۶۰

* $p \leq 0.05$

جدول ۴. ضریب‌های استاندارد مسیرهای غیرمستقیم موجود در مدل

مسیرها	β	Z_{sobel}
اثر سبک اطلاعاتی بر اعتیاد به واسطه‌ی مقابله‌ی منفی	-۰/۰۲	-۱/۵۷
اثر سبک هنجاری بر اعتیاد به واسطه‌ی مقابله‌ی منفی	-۰/۰۴	-۲/۸۱**
اثر سبک سردرگم بر اعتیاد به واسطه‌ی مقابله‌ی منفی	۰/۰۵	۴/۲۹**

** $p \leq 0.01$

همان‌طور که ملاحظه می‌شود اثر غیرمستقیم سبک پردازش هویت هنجاری بر اعتیاد به تلفن همراه، با ضریب استاندارد -۰/۰۴ و اثر غیرمستقیم سبک پردازش هویت سردرگم - اجتنابی بر اعتیاد به تلفن همراه، با ضریب استاندارد ۰/۰۵، معنادار است ($p \leq 0.01$)، بدین معنا که اثر غیرمستقیم این مسیرها بیشتر از اثر مستقیم آن‌ها است؛ بنابراین مقابله‌ی مذهبی منفی در رابطه‌ی بین این متغیرها نقش واسطه ایفا می‌کند (۲۴).

در پایان باید یادآور شد که شاخص‌های برازندگی، گویای برازش کامل مدل است، بدین‌صورت که یافته‌های پژوهش نشان داده p بیشتر از ۰/۰۵ و RMSEA کمتر از ۰/۰۵ است. در

جدول شماره‌ی ۳ ضریب‌های استاندارد و غیراستاندارد مسیرهای مستقیم مدل فرضی، نقش واسطه‌ی مقابله‌ی مذهبی منفی در رابطه‌ی بین سبک‌های پردازش هویت و اعتیاد به تلفن همراه را نشان می‌دهد.

همان‌طور که در جدول شماره‌ی ۳ دیده می‌شود، از بین سبک‌های هویت، فقط اثر مستقیم سبک هنجاری و سبک سردرگم - اجتنابی بر مقابله‌ی مذهبی منفی، معنادار است ($t \geq \pm 2/58$) که جهت این رابطه برای سبک هنجاری، منفی ($\beta = -0.18$) و برای سبک سردرگم - اجتنابی مثبت است ($\beta = 0.20$). هیچ یک از این سبک‌ها بر اعتیاد به تلفن همراه اثر مستقیم معنادار ندارد ($t \leq \pm 2/58$) ولی اثر مقابله‌ی مذهبی منفی بر اعتیاد به تلفن همراه معنادار ($t \geq \pm 2/58$) و مثبت است ($\beta = 0.24$). بیشترین واریانس تبیین شده نیز مربوط به اثر مقابله‌ی منفی بر اعتیاد است ($r^2 = 0.057$). باتوجه به اینکه یکی از هدف‌های الگویابی معادله‌های ساختاری، نشان دادن میزان اثر غیرمستقیم متغیر مستقل (متغیر برون‌زاد) بر متغیر وابسته (متغیر درون‌زاد) است، ضریب‌های مسیرهای غیرمستقیم موجود در مدل نیز محاسبه و برای تعیین معناداری آن‌ها آزمون سوبل^۱ انجام شده است که نتایج آن در جدول شماره‌ی ۴ مشاهده می‌شود.

جدول ۳. ضریب‌های استاندارد و غیراستاندارد مسیرهای مستقیم موجود در مدل

مسیرها	B	β	T
اثر سبک اطلاعاتی بر مقابله‌ی منفی	-۰/۰۵	-۰/۰۹	-۱/۴۵
اثر سبک اطلاعاتی بر اعتیاد	-۰/۰۶	-۰/۰۴	-۰/۷۰

^۱ Sobel

بیشتری به استفاده‌ی مفرط از تلفن همراه روی می‌آورند. یافته-ها درباره‌ی رابطه‌ی بین متغیرهای میانجی و وابسته نیز بدین-صورت است: بین مقابله‌ی مذهبی مثبت و اعتیاد به تلفن همراه رابطه‌ی معنادار وجود ندارد؛ که این امر با نتیجه‌ی تمامی پژوهش‌های یاد شده در پیشینه، مغایر است. در افرادی که از راهبردهای مقابله‌ی مذهبی مثبت استفاده می‌کنند، ادراک خداوند، که منبعی حمایت‌کننده است؛ راهبرد مقابله‌ی قوی و تأثیرگذار، در برابر شرایط ناگوار زندگی است (۱۸) که موجب افزایش قدرت تحمل هیجان‌های منفی و فرار نکردن از رویارویی با مشکل‌ها، با روی آوردن به تلفن همراه می‌شود.

یافته‌ی دیگر این پژوهش، وجود رابطه‌ی معنادار مثبت بین مقابله‌ی مذهبی منفی و اعتیاد به تلفن همراه است که با یافته-ی پژوهش پافر و همکارانش (۱۵)؛ و هورتون و لوکاس (۱۷) هماهنگ و با نتیجه‌ی پژوهش گیوردانو و همکارانش (۱۸) ناهماهنگ است. می‌توان گفت که اعتیاد به تلفن همراه افراد دارای راهبرد مقابله‌ی مذهبی منفی، به نگرش آنان نسبت به خداوند یا قدرت برتر مربوط می‌شود. افراد با سبک مقابله‌ی مذهبی منفی در زندگیشان احساس ناامیدی، تنهایی و نداشتن قدرت می‌کنند، زیرا فکر می‌کنند که خداوند آنان را رها کرده است (۱۵). بنابراین برای پرکردن این خلأ به استفاده‌ی مفرط از تلفن همراه روی می‌آورند.

باتوجه به اینکه هدف اصلی این پژوهش، بررسی نقش واسطه‌ی مقابله‌ی مذهبی در رابطه‌ی سبک‌های پردازش هویت و اعتیاد به تلفن همراه است؛ یافته‌ها نشان داده که نقش واسطه‌ی مقابله‌ی مذهبی مثبت در رابطه‌ی بین سبک‌های پردازش هویت و اعتیاد به تلفن همراه معنادار نیست. تبیین آماری این یافته باتوجه به شرایط خاصی که باید برای ایفای نقش واسطه وجود داشته باشد این است که جز سبک هویت سردرگم - اجتنابی هیچ یک از سبک‌های دیگر با اعتیاد به تلفن همراه رابطه‌ی معنادار ندارد؛ که این امر در مورد متغیر واسطه، یعنی مقابله‌ی مذهبی مثبت، نیز صادق است. بنابراین، شرایط ایفای نقش واسطه، برای این متغیر فراهم نبوده است.

یافته‌ی آخر این پژوهش مربوط به نقش واسطه‌ی مقابله‌ی مذهبی منفی در رابطه‌ی بین سبک‌های پردازش هویت و اعتیاد به تلفن همراه است که از نقش واسطه‌ی این متغیر در رابطه‌ی بین سبک هویت هنجاری و سبک سردرگم - اجتنابی با اعتیاد به اینترنت حمایت می‌کند. تبیین این یافته آن است که سبک هویتی افراد با نحوه‌ی مقابله‌ی آنان با رویدادها رابطه دارد؛ بدین‌صورت که افراد دارای هویت سردرگم - اجتنابی معمولاً از

مدل‌هایی که برازش خوبی دارند χ^2/df باید به عددی کوچک‌تر از ۲ برسد، که در پژوهش حاضر این نسبت برابر با صفر است؛ در مدل‌هایی که دارای برازش کامل با داده‌ها هستند، میزان χ^2 با درجه‌ی آزادی صفر، برابر با صفر است (۲۵) که این ویژگی نیز در این مدل وجود داشت.

نتیجه‌گیری

یافته‌های به‌دست‌آمده از این پژوهش نشان می‌دهد که مدل مفهومی پژوهش دارای برازش مناسبی با داده‌ها است. در بررسی ماتریس همبستگی داده‌ها مشخص شد که نبود رابطه بین سبک پردازش هویت اطلاعاتی با اعتیاد به تلفن همراه، با نتیجه‌ی پژوهش فتحی و همکاران (۶)؛ جمشیدی و سرقد (۱۰)؛ و ملتفت و همکارانش (۱۱) مغایر است ولی با نتیجه‌ی پژوهش مورسونبل (۱۲) مبنی بر اینکه، سبک اطلاعاتی نمی‌تواند اعتیاد به اینترنت را پیش‌بینی معنادار کند، هماهنگ است. این یافته را می‌توان این‌گونه تبیین کرد که افراد دارای هویت اطلاعاتی، معمولاً با وقایع، سنجیده و منطقی برخورد می‌کنند و سعی می‌کنند تا از آنچه که در اختیار دارند (مانند تلفن همراه) به‌شکل حساب شده و برای هدف‌های مشخصی استفاده کنند (۶).

باتوجه به اینکه بین سبک پردازش هویت هنجاری و اعتیاد به تلفن همراه نیز رابطه‌ی معناداری وجود ندارد و همچنین، این یافته با تمامی نتایج پژوهش‌های قبل مغایر است، می‌توان این نبود رابطه را این‌گونه توجیه کرد که افراد دارای هویت هنجاری نیز از هنجارهای مقام‌ها و افراد قدرتمند مثل آموزه-های مذهبی و درخواست‌های خانواده پیروی و تلاش می‌کنند تا انتظارات آنان را برآورده کنند (۱۱). بنابراین، در صورتی که افراد مهم در زندگی آنان نسبت به استفاده‌ی فراوان از تلفن همراه نگرش منفی داشته و به استفاده‌ی صحیح و بجا از آن گرایش داشته باشند، آنان نیز چنین شیوه‌ی را دنبال می‌کنند که از ایشان در برابر اعتیاد به تلفن همراه محافظت می‌کند.

در نهایت وجود رابطه‌ی معنادار بین سبک پردازش هویت سردرگم - اجتنابی و اعتیاد به تلفن همراه با نتیجه‌ی تمامی پژوهش‌های یادشده در پیشینه هماهنگ است؛ این رابطه از این مسئله ناشی می‌شود که افراد دارای هویت سردرگم - اجتنابی کمتر به پیامد کارهایشان فکر می‌کنند و با مشغول کردن خودشان به‌صورت موقت به تلفن همراه، از روبه-رو شدن با مشکل‌ها و حل آن اجتناب می‌کنند و به احتمال

4. Choi H-S, Lee H-K, Ha J-C. The influence of smartphone addiction on mental health, campus life and personal relations-Focusing on K university students. *Journal of the Korean Data and Information Science Society*. 2012;23(5):1005-15.
5. Babadi-Akashe Z, Zamani BE, Abedini Y, Akbari H, Hedayati N. The Relationship between Mental Health and Addiction to Mobile Phones among University Students of Shahrekord, Iran. *Addict Health*. 2014;6(3-4):93-9.(Full Text in Persian)
6. Fathi M, Sohrabi F, Saidian M. Comparison of the characteristics and identity style of Internet addicts and non-addicts students. *Journal of Behavioral Sciences*. 2013;11(2):90-9. (Full Text in Persian)
7. Berzonsky MD. Identity style and well-being: Does commitment matter? *Identity: An International Journal of Theory and Research*. 2003;3(2):131-42.
8. Berzonsky MD, Ciecuch J. Mediatlional role of identity commitment in relationships between identity processing style and psychological well-being. *Journal of Happiness Studies*. 2016;17(1):145-62.
9. Berzonsky MD. Identity style conceptualization and measurement. *Journal of adolescent research*. 1989;4(3):268-82.
10. Jamshidi M, Sarvghad S, 2015; 6 (20), 37-53. The mediating role of identity styles in the relationship between differentiation and Internet addiction in middle school students nongovernmental. *Psychological methods and models*. 2015;6(20):37-53.(Full Text in Persian)
11. Moltafet G, Papi H, Kiaee Rad H, Toyari E. Comparison of resiliency, identity styles, life quality and emotional intelligence of addicts, non- addicts and improved people. *WALIA journal*. 2015;31(53):223-8.(Full Text in Persian)
12. Morsünbül Ü. Internet addiction in adolescence period: its relations with identity style and ruminative exploration. *Anatolian Journal of Psychiatry*. 2014;15(1):77-83.
13. Hill PC, Pargament KI. Advances in the conceptualization and measurement of religion and spirituality: Implications for physical and mental health research. 2008.
14. Pargament KI, Koenig HG, Perez LM. The many methods of religious coping: Development and initial validation of the RCOPE. *Journal of clinical psychology*. 2000;56(4):519-43.
15. Puffer ES, Skalski LM, Meade CS. Changes in religious coping and relapse to drug use among opioid-dependent patients following inpatient detoxification. *Journal of religion and health*. 2012;51(4):1226-38.
16. Stoltzfus KM, Farkas KJ. Alcohol use, daily hassles, and religious coping among students at a religiously affiliated college. *Substance use & misuse*. 2012;47(10):1134-42.

روبه‌رو شدن با مشکل‌ها اجتناب می‌کنند و از راهبردهای مقابله‌ی منفی و ناسازگارانه‌تری استفاده می‌کنند و به تبع آن در روابط خود با دیگران نیز دچار مشکل‌هایی می‌شوند که مهارت‌های لازم را برای حل آن‌ها ندارند (۲۶). در نتیجه از دیگران فاصله می‌گیرند و خود را بیشتر با تلفن همراه مشغول می‌سازند.

پژوهش برزونسکی در سال ۱۹۹۲، بیانگر وجود رابطه بین سبک هنجاری و سبک مقابله‌ی اجتنابی است که این امر می‌تواند ناشی از پیروی افراد دارای سبک هنجاری از دیگران مهمی باشد که دارای سبک مقابله‌ی اجتنابی ناسازگارانه و منفی هستند (۲۷)؛ همان‌طور که در پیشینه‌ی پژوهش بیان شد مقابله‌ی مذهبی منفی با انواع اعتیاد دارای رابطه‌ی مثبت معنادار است؛ بنابراین آنان نیز به واسطه‌ی نوع مقابله‌ی که در زندگی از آن استفاده می‌کنند ممکن است به تلفن همراه وابستگی زیادی پیدا کنند.

یادآوری این نکته لازم است که این پژوهش با محدودیت‌هایی نیز روبه‌رو بوده است که از جمله‌ی آن‌ها می‌توان به نقش عامل‌های فرهنگی، اجتماعی و ... اشاره کرد که تأثیر آن‌ها در این پژوهش نادیده گرفته شده است. بنابراین در تعمیم نتایج این پژوهش به گروه‌های دیگر باید جانب احتیاط را هم رعایت کرد. به‌علاوه با توجه به اینکه رابطه‌ی متغیرهای این پژوهش با اعتیاد به تلفن همراه که پدیده‌ی نسبتاً جدید است بسیار کم بررسی شده است، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی مشابه یا مداخله‌محور نیز در این زمینه برای تأیید یا رد یافته‌ها، در جمعیت‌های دیگر انجام شود.

قدردانی

از تمامی دانشجویان دانشگاه زاهدان که با ما در این پژوهش همکاری کرده‌اند بسیار سپاسگزاریم.

References

1. Takao M, Takahashi S, Kitamura M. Addictive personality and problematic mobile phone use. *CyberPsychology & Behavior*. 2009;12(5):501-7.
2. Choliz M. Mobile phone addiction: a point of issue. *Addiction*. 2010;105(2):373-4.
3. Salehan M, Negahban A. Social networking on smartphones: When mobile phones become addictive. *Computers in Human Behavior*. 2013;29:2632-9.(Full Text in Persian)

17. Horton KD, Loukas A. Depressive symptoms, religious coping, and cigarette smoking among post-secondary vocational students. *Psychology of Addictive Behaviors*. 2013;27(3):705-13.
18. Giordano AL, Prosek EA, Daly CM, Holm JM, Ramsey ZB, Abernathy MR, et al. Exploring the relationship between religious coping and spirituality among three types of collegiate substance abuse. *Journal of Counseling & Development*. 2015;93(1):70-9.
19. Savari K. Construct and validate a questionnaire mobile phone addiction. *Journal of Educational Measurement*. 2013;15(5):123-41.(Full Text in Persian)
20. White JM, Wampler RS, Winn KI. The Identity Style Inventory A Revision with a Sixth-Grade Reading Level (ISI-6G). *Journal of Adolescent Research*. 1998;13(2):223-45.
21. Soltani M, Fooladvand K, Fathi-Ashtiani A. Relationship between identity and sensation-seeking with internet addiction. *Journal of Behavioral Sciences*. 2010;4(3):191-7.(Full Text in Persian)
22. Pargament KI, Smith BW, Koenig HG, Perez L. Patterns of positive and negative religious coping with major life stressors. *Journal for the scientific study of religion*. 1998:710-24.
23. HasaniVajari K, Bahrimi H. The role of religious coping and spiritual happiness in explaining mental health. *Journal of Psychology & Theology*. 2005;9(3):248-60.(Full Text in Persian)
24. Raminmehr H, Charstad P. Quantitative research method using structural equation modeling. Tehran: Terme; 2015.(Full Text in Persian)
25. Henseler J, Sarstedt M. Goodness-of-fit indices for partial least squares path modeling. *Computational Statistics*. 2013;28(2):565-80.
26. Vojoudi B, Hashemi T, Abdolpour Gh, MashinchiAbbasi N. Predicting suicide ideation based on identity styles and coping strategies. *Contemporary Psychology*. 2015;10(1):47-56.(Full Text in Persian)
27. Berzonsky MD. Identity style and coping strategies. *Journal of personality*. 1992;60(4):771-88.